

hjemmestyret skal kunne modsætte sig en udvikling eller konkrete beslutninger, som af den pågældende part anses for uønsket (gensidig vetoret),

at der bør etableres et praktisk samvirke mellem de politiske instanser og den administrative og tekniske kapacitet, der er nødvendig for det offentlige styring af råstofområdet, og at hjemmestyret skal sikres adgang til i beslutningsprocessen at udnytte sagkundskab i samme omfang som rigsmyndighederne.

Ligestillingsprincippet og den fælles beslutningskompetence har fundet udtryk i bestemmelsen i stk. 2, hvori det foreslås fastsat ved lov, at forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af de naturgivne, ikke-levende ressourcer skal finde sted i henhold til aftale mellem regeringen og landsstyret. De øvrige principper i råstofordningen er ligesom det nærmere indhold af den fælles beslutningskompetence og regler om fordelingen af offentlige indtægter fra råstofvirksomhed for så vidt angår mineralske råstoffer fastlagt i forslaget til lov om mineralske råstoffer i Grønland. Tilsvarende principper vil også skulle indgå i evt. lovgivning om andre ikke-levende ressourcer.

Bestemmelsen i stk. 3 indebærer, at spørgsmålet om, hvorvidt man fra grønlandsk side skal gøre brug af vetoretten, skal afgøres af landstinget, hvis blot et af landsstyrets medlemmer forlanger det. For så vidt angår forholdet mellem regeringen og folketinget, vil folketinget i overensstemmelse med sædvanlig parlamentarisk praksis på et hvilket som helst tidspunkt kunne gøre et politisk ansvar gældende over for regeringen i anledning af aftaler, som denne måtte have indgået med landsstyret eller undladt at indgå.

Til § 9

I erkendelse af, at sproget er af afgørende betydning for bevarelsen og styrkelsen af den grønlandske befolknings identitet, foreslås det i stk. 1, at det grønlandske sprog anerkendes som hovedsprog i Grønland. Da dansk som rigssprog er bindeled mellem de forskellige befolkningsgrupper i riget og, som forholdene er, et middel for Grønland til forbindelse med omverdenen, foreslås det endvidere, at der skal undervises grundigt i det danske sprog.

I overensstemmelse med den hidtil fulgte praksis foreslås det i stk. 2, at både grønlandsk og dansk kan anvendes i offentlige forhold.

Til § 10

Bestemmelsen i stk. 1 svarer til reglen i den færøske hjemmestyrelovs § 5, stk. 1.

Bestemmelsen i stk. 2 er en konsekvens af Grønlands deltagelse i EF. Det ligger i sagens natur, at de beføjelser, som ikke tilkommer danske myndigheder, fordi de er overladt til EF, ikke kan gives til et grønlandsk hjemmestyre. Den regelfastsettende og administrative myndighed, som efter hjemmestyreloven vil tilkomme hjemmestyret, er derfor begrænset af den kompetence, som EF's institutioner besidder. Dette er ikke en begrænsning, der gælder specielt for hjemmestyret. Den gælder i princippet på samme måde over for rigsmyndighederne.

Bestemmelsen i stk. 3 er en konsekvens af rigsheden.

Til § 11

Bestemmelsen i stk. 1 svarer til reglen i den færøske hjemmestyrelovs § 5, stk. 2.

Bestemmelsen i stk. 2 er en konsekvens af bestemmelsen i stk. 1 om, at rigets forhold til udlandet er et rigsansliggende. Bestemmelsen ændrer ikke den fastlagte fordeling af beføjelser mellem rigsmyndighederne og hjemmestyret, men sikrer, at rigsmyndighederne får den fornødne underretning om påtænkte foranstaltninger af væsentlig betydning for Danmarks stilling i det mellemfolkelige samarbejde.

Til § 12

Man har fundet det naturligt, at hjemmestyret på områder, der varetages af rigsmyndighederne, får udtaleret vedrørende forslag til love og administrative forskrifter, der skal gælde for Grønland, i samme omfang som landsrådet har efter den gældende ordning, jfr. landsrådslovens § 6.

Til § 13

Uanset at kompetencen til at indgå folkeretlige forpligtelser ligger hos rigsmyndighederne, jfr. forslagens § 11, stk. 1, vil den interne gennemførelse af sådanne forpligtelser ofte kræve hjemmestyrets medvirken. Dette gælder først og fremmest forpligtelser vedrørende sagsområder, der er overgået til hjemmestyret, og hvor de interne gennemførelsesforanstaltninger derfor skal træffes af hjemmestyret. På sagsområder, der varetages af rigsmyndighederne, forudsætter den interne gennemførelse af folkeretlige forpligtelser hjemmestyrets medvirken,